

Broj: 77/19

Sarajevo, 17.07.2019. godine

UDRUŽENJE POSLODAVACA FBIHn/p Adnan Smailbegović
predsjednik Upravnog odbora

Poštovani gospodine Smailbegović,

U više navrata, na marginama raznih događaja, razgovarali smo o potrebama i pravu radnika iz realnog sektora da imaju slobodan dan u dane praznika.

Upoznati ste sa aktivnostima koje je vodio i vodi Sindikat radnika trgovine i uslužnih djelatnost BiH, a sve u cilju da radnicima u trgovini omogući minimum prava iz radnog odnosa, sa posebnim osvrtom na slobodan dan u dane praznika.

Svjedoci smo da adekvatnog zakonskog rješenja u vezi navedenog nema, kao i da zakonodavac nema namjeru reagirati na naše proteste i inicijative.

S tim u vezi predlažemo da u duhu dobrog socijalnog dijaloga, koji nesporno imamo, zajednički nastupimo prema zakonodavcu u vidu zahtjeva, odnosno, inicijative za izmjenama zakona koji će omogućiti svim radnicima pravo na slobodan dan u dane praznika, što bi za rezultat zasigurno imalo poboljšanje poslovnog ambijenta, što je konačni cilj i Udruženja poslodavaca Federacije BiH.

Vjerujemo da ste svjesni da bi jedna ovakva zajednička inicijativa imala efekta na zakonodavca, kao i na potporu vašoj inicijativi za donošenje seta zakona čiji je zadatak poboljšanje poslovnog ambijenta, što svakodnevno ističete.

Važno je istaknuti da smo o ovoj temi u više navrata razgovarali sa predstavnicima uprava najvećih trgovačkih lanaca u BiH i došli do zaključka da bi isti podržali zakonska rješenja koja bi omogućila svim radnicima, bez izuzetka, korištenje slobodnih dana u dane praznika.

Ukoliko postoji razumjevanje i volja svih socijalnih partnera, stava smo da se na veoma jednostavan način radnicima u realnom sektoru može omogućiti pravo na slobodan dan koji će provesti sa porodicom te na taj način ukinuti dugogodišnju diskriminaciju radnika realnog sektora, a posebno trgovaca koji rade svih 365 dana u godini.

U vezi sa svim navedenim Sindikat radnika trgovine i uslužnih djelatnosti predlaže da razmotrite prijedloge izmjena Zakona o unutrašnjoj trgovini ili Zakona o radu koji su u prilogu ovog dopisa i dostavite nam stav/mišljenje Udruženja poslodavaca FBIH o našim prijedlozima.

U nadi da ćemo udružiti snage i poboljšati uvjete rada,

Srdačno vas pozdravljam!

Mersiha Beširović
Predsjednica

Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o radu Federacije BiH
(„Službene novine FBiH“ br. 26/16 i 89/18)

Član 1.

Iza člana 42 dodati novi naslov koji glasi:

„Rad u dane državnog praznika“ i nove članove kako slijedi:

Član 42.a.

Vlada FBiH ili nadležno ministarstvo rada i socijalne politike svojom odlukom ili uredbom određuje koji su državni i međunarodni praznici u Federaciji BiH.

Član 42.b.

U dane praznika ne rade preduzeća, ustanove i druge organizacije i lica koja profesionalno obavljaju trgovačke, uslužne i proizvodne djelatnosti.

Član 42.c.

Ukoliko priroda posla odnosno tehnologija procesa rada zahtjeva neprekidan rad, Ministarstvo za rad i socijalnu politiku FBiH odrediti će koji privredni subjekti mogu raditi i u kojem obimu u dane državnog praznika.

Ministarstvo rada i socijalne politike odredit će koji pravni subjekti ili pojedinci mogu raditi u dane praznika i u kojem obimu radi zadovoljenja neophodnih potreba građana.

Član 2

U članu 171. dodati tačku 25.a. koja glasi:

„radniku ne omogući korištenje slobodnog dana u dane praznika (član 42.b.)

OBRAZLOŽENJE

UZ PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O RADU

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana IV.A.20.(1)d), a u vezi sa članom III.2.e) i članom II.A.2.1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Prema odredbama člana IV.A.20.(1)d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Parlament Federacije BiH nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti, a prema odredbama člana III.2.e) federalna vlast i kantoni nadležni su za socijalnu politiku.

Prema odredbama člana II.A.2.1)c) Ustava Federacije BiH, Federacija Bosne i Hercegovine osigurava primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda. Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, članom II.2.c) svim osobama na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine garantirana je jednakost pred zakonom.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE IZMJENA I DOPUNA ZAKONA

Predložene izmjene i dopune Zakona o radu, prije svega imaju za cilj da preciznije regulišu ovu oblast i omoguće svim radnicima da koriste slobodan dan u dane praznika.

Naime, rad praznicima je regulisan Zakonom o praznicima ("Službeni list R BiH", broj 2/92 i 13/94) koji je preuzet od Republike Bosne i Hercegovine. Zakon o praznicima određuje da se u FBiH obilježavaju slijedeći međunarodni praznici: Nova Godina (01. i 02. januar - neradni dani), Prvi maj (01. i 02. maj - neradni dani), Dan pobjede nad fašizmom (09. maj koji se obilježava radno). Zakonom je određeno i da ako jedan od dana 01. i 02. januara te 01. i 02. maja padaju u nedjelju, praznikom se smatra prvi naredni radni dan nakon ta dva dana. Drugi praznici u Federaciji BiH su Dan nezavisnosti Bosne i Hercegovine (01. mart) i Dan državnosti Bosne i Hercegovine (25. novembar). Ova dva praznika se obilježavaju sa po jednim neradnim danom i to onim na koji pada određeni datum bez prenosa neradnih dana. Na žalost navedeni zakon poslodavce ne obavezuje na poštivanje istog pa je praznik u FBiH namjenjen uglavnom za radnike iz „državnog“ sektora, dok radnici u realnom sektoru nemaju pravo da praznuju.

Zemlje u okruženju, pa čak i Republika Srpska navedeno pitanje riješili su kroz donošenje Zakona o praznicima tako da je samo Federacija BiH ostala sa neriješenim pitanjem rada u dane praznika.

Prijedlog Zakona o praznicima za teritoriju Bosne i Hercegovine duži niz godina stoji u Parlamentu BiH te je u više navrata rečeno da za donošenje istog ne postoji politički konsenzus te da neće biti niti razmatran.

Iz istog razloga i u Federaciji BiH je nerealno očekivati donošenje Zakona o praznicima što bi realno bilo najbolje i najjednostavnije rješenje.

Imajući u vidu sve navedeno izmjene i dopuna Zakona o radu su jedini način da se svim radnicima u FBiH omogući jednakost u pogledu korištenje slobodnih dana u dane praznika. Ovom vrstom diskriminacije posebno su pogođeni radnici u trgovini koji su slobodni samo 01.januara i to iz razloga što stanovništvo spava nakon dočeka Nove godine.

III – OBJAŠNJENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA U ZAKONU

Članom 1. predloženi su novi članovi Zakona kako slijedi:

Članom 42.a. imenuje se organ koji donosi odluku o proglašnjoj neradnih dana a što je u skladu sa dugogodišnjom praksom u FBiH

Članom 42.b. nalaže se svim pravnim subjektima i pojedincima da ne rade u dane praznika

Članom 42.c. Omogućuju se izuzetci jer nesporno je da je rad u dane praznika obavezan za određene djelatnosti što bi se prepustilo nadležnom ministarstvu na odobrenje

Članom 2. predložene su kaznene odredbe

IV – FINANSIJSKE IMPLIKACIJE PREDLOŽENIH IZMJENA

Za provođenje predloženih izmjena i dopuna ovog Zakona nisu potrebna dodatna finansijska sredstva.

**Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o unutrašnjoj trgovini (Službene novine
FBiH Broj: 40/10 I 79/17)**

Član 1.

U članu 24. stav 1. brišu se riječi „radno vrijeme u dane državnih praznika i neradnih dana“

Član 2.

U članu 24. stav 3. brišu se riječi „radno vrijeme u dane državnih praznika i neradnih dana“

Član 3.

U članu 24. dodaje se:

stav 4. koji glasi:

Trgovac je dužan poštovati državni praznik i neradni dan u skladu sa Odlukom o neradnim danima koju donosi Premijer FBiH ili nadležno ministarstvo na način da omogući svim radnicima slobodan dan osim u slučajevima kada priroda posla odnosno tehnologija procesa rada zahtjeva neprekidan rad.

I stav 5. Koji glasi:

Ukoliko priroda posla odnosno tehnologija procesa rada zahtjeva neprekidan rad, Ministarstvo za rad i socijalnu politiku FBiH može odrediti koji privredni subjekti mogu raditi i u kojem obimu u dane državnog praznika.

Član 4.

U članu 64. stav 1. dodati tačku „j“ koja glasi:

Ako postupi suprotno odredbama člana 24. stav 4) i 5) ovog Zakona

OBRAZLOŽENJE

UZ PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UNUTRAŠNJOJ TRGOVINI

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje izmjena i dopuna ovog zakona sadržan je u odredbi člana III. 1. tačka b.), koja je izmjenjena amandmanima VIII, LXXXIX i CVI i članu IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine prema kojoj je u isključivoj nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine utvrđivanje ekonomske politike, a Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, uz ostala ovlaštenja predviđena Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, odgovoran je za donošenje zakona o vršenju dužnosti federalne vlasti.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE IZMJENA I DOPUNA ZAKONA

Predložene izmjene i dopune Zakona o unutrašnjoj trgovini su rezultat nemogućnosti donošenja jedinstvenog zakonskog rješenja u pogledu praznika u Bosni i Hercegovini. Činjenica je da Bosna i Hercegovina jedinstveno ekonomsko područje te kao takva trebala bi biti jedinstvena kada su u pitanju i radnička prava.

Na žalost, radnici u Federaciji BiH nemaju zakonsku mogućnost da koriste slobodan dan u dane praznika, posebno oni koji rade u realnom sektoru.

Naime, rad praznicima je regulisan Zakonom o praznicima ("Službeni list R BiH", broj 2/92 i 13/94) koji je preuzet od Republike Bosne i Hercegovine. Zakon o praznicima određuje da se u FBiH obilježavaju slijedeći međunarodni praznici: Nova Godina (01. i 02. januar - neradni dani), Prvi maj (01. i 02. maj - neradni dani), Dan pobjede nad fašizmom (09. maj koji se obilježava radno). Zakonom je određeno i da ako jedan od dana 01. i 02. januara te 01. i 02. maja padaju u nedjelju, praznikom se smatra prvi naredni radni dan nakon ta dva dana. Drugi praznici u Federaciji BiH su Dan nezavisnosti Bosne i Hercegovine (01. mart) i Dan državnosti Bosne i Hercegovine (25. novembar). Ova dva praznika se obilježavaju sa po jednim neradnim danom i to onim na koji pada određeni datum bez prenosa neradnih dana. Na žalost navedeni zakon poslodavce ne obavezuje na poštivanje istog pa je praznik u FBiH namjenjen uglavnom za radnike iz „državnog“ sektora, dok radnici u realnom sektoru nemaju pravo da praznuju.

Zemlje u okruženju, pa čak i Republika Srpska navedeno pitanje riješili su kroz donošenje Zakona o praznicima tako da je samo Federacija BiH ostala sa nerješanim pitanjem rada u dane praznika.

Prijedlog Zakona o praznicima za teritoriju Bosne i Hercegovine duži niz godina stoji u Parlamentu BiH te je u više navrata rečeno da za donošenje istog ne postoji politički konsenzus te da neće biti niti razmatran.

Iz istog razloga i u Federaciji BiH je nerealno očekivati donošenje Zakona o praznicima što bi realno bilo najbolje i najjednostavnije rješenje.

Ovo pitanje moglo bi biti veoma jednostavno rješeno kroz Zakon o radu te sindikati su u više navrata navedeno i tražili što zakonodavca nije uvažavao te je rad u dane praznika prepustio trgovcima pojedincima na odlučivanje.

Imajući u vidu sve navedeno izmjene i dopuna Zakona o unutrašnjoj trgovini su jedini način da se radnicima u trgovini omogući jednakost u pogledu korištenje slobodnih dana u dane praznika jer praksa pokazuje da su najugroženiji radnici u pogledu rada u dane praznika upravo trgovci koji su slobodni samo 01.januara i to iz razloga što stanovništvo spava nakon dočeka Nove godine.

Zakon o unutrašnjoj trgovini u članu 24. reguliše radno vrijeme objekta te ostavlja mogućnost da se pitanje rada u dane praznika riješi na drugačiji način.

Zakona o unutrašnjoj trgovini (Službene novine FBiH Broj: 40/10 i 79/17)

VI. OSTALE OBAVEZE U OBAVLJANJU TRGOVINE

Član 24.

- 1) Radno vrijeme i raspored dnevnog i sedmičnog radnog vremena prodajnih objekata, **radno vrijeme u dane državnih praznika i neradnih dana** u kojima je trgovac dužan poslovati, te radno vrijeme za tržnice, sajmove, izložbe i druge povremene načine obavljanja trgovine utvrđuje nadležni organ.
- 2) Trgovac je dužan utvrditi radno vrijeme prodajnog objekta i drugog oblika trgovine u skladu sa ovim zakonom vodeći računa o broju zaposlenih radnika i poštivanju njihovih prava uređenih Zakonom o radu, drugim radno-pravnim propisima, kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu.
- 3) Trgovac je dužan na vidnom mjestu istaći radno vrijeme, raspored dnevnog i sedmičnog radnog vremena, **radno vrijeme u dane državnih praznika i neradnih dana**, radno vrijeme povremenog načina obavljanja trgovine i pridržavati se tog radnog vremena.

III – OBJAŠNJENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA U ZAKONU

Članom 1. i Članom 2. brišu se odredbe koje spominju radno vrijeme u dane praznika

Članom 3. dodaje se novi stav 4.) koji nalaže trgovcima da poštuju Odluku Vlade odnosno nadležnog ministarstva te da omoguće radnicima slobodan dan u dane praznika kao i novi stav 5) koji omogućava izuzetke u pogledu poštivanje odluke te odluku o izuzetcima prepušta nadležnom ministarstvu na odobrenje

Članom 4. predložene su kaznene odredbe

IV – FINANSIJSKE IMPLIKACIJE PREDLOŽENIH IZMJENA

Za provođenje predloženih izmjena i dopuna ovog Zakona nisu potrebna dodatna finansijska sredstva.